

การพัฒนบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

มิสชนชนก มีจันเพชร

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนabethเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลให้มีประสิทธิภาพ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยbethเรียนสำเร็จรูป 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีต่อการเรียนด้วยbethเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ปี การศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 41 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง ร่วมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) bethเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย 2) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยbethเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบที่เป็นอิสระต่อกัน (t – test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของbethเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีค่าเท่ากับ 91.33/88.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล หลังการเรียนด้วยbethเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าก่อนการเรียนด้วยbethเรียนสำเร็จรูป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยbethเรียนสำเร็จรูปอยู่ในระดับมาก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.4.1 เนื้อหา.....	4
1.4.2 ระยะเวลาที่ศึกษา.....	4
1.4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย.....	4
1.4.4 ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	27
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย.....	27
3.2.2 ตัวแปรที่ศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
3.2.5 การทดสอบสมมติฐาน.....	30

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	35
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	35
5.2 อภิปราย.....	36
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	39
บรรณานุกรม.....	41
ภาคผนวก.....	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันข้อมูลข่าวสาร โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนและกระจายทางวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ผ่านการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ซึ่ง "ภาษา" ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารที่ช่วยให้มนุษย์เข้าใจกันได้อย่างถูกต้อง

สำหรับคนไทย "ภาษาไทย" เป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อแสดงความคิด ความต้องการ และความรู้สึกให้ตรงกัน ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของภาษาไทยในฐานะรากฐานของความเข้าใจและความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ดังพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานไว้ตอนหนึ่งว่า "ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาเป็นของเราซึ่งต้องหวงแหน เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้" (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2542)

พระราชดำรัสนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการรักษาและสืบทอดภาษาไทยไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งคนไทยทุกคนควรตระหนักและร่วมกันอนุรักษ์ไว้ด้วยความภาคภูมิใจและความสำคัญของภาษาไทยที่มีต่อคนไทยในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ ดังที่ กาญจนา นาคนกุล (2547) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่แสดงถึงความเป็นชาติ เพราะไม่มีสิ่งใดจะเชื่อมโยงให้มนุษย์เข้าใจกัน และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันได้เท่ากับการใช้ภาษาเดียวกัน ภาษาไทยจึงเป็นหัวใจสำคัญของคนไทยทั่วประเทศ เพราะช่วยให้เราสื่อสารกันเข้าใจ ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเท่าเทียม และรวมพลังกันสร้างความมั่นคงให้กับสังคมไทยในเวทีโลกได้อย่างเข้มแข็ง ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาไทยให้ดีที่สุดจึงไม่ใช่เพียงเรื่องของการศึกษา แต่เป็นหน้าที่สำคัญของคนไทยทุกคนในการสร้างความเป็น "ไทย" ที่สมบูรณ์ให้กับตนเอง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ช่วยสร้างความเป็นหนึ่งเดียวและเสริมบุคลิกภาพของความเป็นไทย ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม และช่วยให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตร่วมกันในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข นอกจากนี้ ภาษาไทยยังมีบทบาทในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พัฒนาทักษะการคิด

วิเคราะห์วิจารณ์ และการสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ภาษาไทยยังสะท้อนภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ ถือเป็นมรดกล้ำค่าที่ควรเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานไว้ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป เมื่อสังคมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี อุปกรณ์เครื่องใช้ หรือแนวคิดใหม่ ๆ จำเป็นต้องมีคำใหม่ไว้ใช้เรียกสิ่งเหล่านั้น ซึ่งไม่สามารถใช้คำเดิมได้ ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2547) เห็นว่า เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลง มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และความเจริญทางวิทยาการมากขึ้น คำเดิมในภาษาที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีการสร้างคำใหม่เพื่อใช้ในการสื่อสารให้เข้าใจได้ตรงกัน เช่นเดียวกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2550) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมนำไปสู่การมีสิ่งของ เครื่องมือและวัสดุต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งคำในภาษาดั้งเดิมไม่เพียงพอที่จะใช้เรียก จึงจำเป็นต้องสร้างคำใหม่โดยใช้วิธีต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อสังคมเปลี่ยน ภาษาไทยก็ต้องปรับตัวตามไปด้วย โดยเฉพาะในด้านคำศัพท์ ซึ่งภาษาไทยมีวิธีการสร้างคำหลากหลาย เช่น การประสมคำ การซ้อนคำ และการซ้ำคำ เพื่อให้ภาษามีความหลากหลายและทันสมัย เหมาะสมกับการใช้สื่อสารในทุกบริบทของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน 4.1 ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติและได้กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ที่เกี่ยวกับการสร้างคำ คือเข้าใจการสร้างคำไทยตามหลักเกณฑ์ของภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2544) นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก็ได้กำหนดสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีที่ 4.1 ม 1/2 สร้างคำในภาษาไทย ได้แก่คำประสม คำซ้ำ และคำซ้อนปัญหาความสับสนในการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ส่งผลต่อการเรียนและความเข้าใจของนักเรียนที่ยังคลาดเคลื่อนระหว่างคำประสมและคำซ้อน เพราะมีลักษณะที่คล้ายกัน

ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง "การสร้างคำในภาษาไทย" ให้มีความน่าสนใจและช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น คือการใช้ สื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น ชุดการสอน แบบฝึกหัด หรือบทเรียนสำเร็จรูป เพราะสื่อเหล่านี้สามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะ บทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ช่วยลดภาระของครูในการสอน และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ตามความสามารถของแต่ละคน

นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ได้รับคำแนะนำหรือคำตอบกลับทันที และสามารถก้าวหน้าไปตามจังหวะของตนเองได้ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปหรือการสอนแบบโปรแกรม เป็นวิธีการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเองได้ดีขึ้น ในทำนองเดียวกัน อีระชัย ปุณณโชติ (2532) ก็กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ได้อย่างมีระบบ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะแนวเท่านั้น ลักษณะการเขียนของบทเรียนในลักษณะนี้ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเหมือนได้เรียนกับครูแบบตัวต่อตัว ซึ่งช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างชัดเจน จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จึงทำให้เห็นภาพรวมได้ว่าการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสามารถช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้หลักภาษาได้ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ดีขึ้น เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าก่อนการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองผู้วิจัยได้นำเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เนื้อหาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูป โดยแบ่งกลุ่มเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำประสม

1.1 ความหมายและประเภทของคำมูล

ความหมายและลักษณะของคำประสม

1.2 วิธีสร้างคำประสม

1.3 หน้าที่ของคำประสม

ตอนที่ 2 คำซ้อน

2.1 ความหมายและลักษณะของคำซ้อน

2.2 ประเภทของคำซ้อน

2.3 วิธีสร้างคำซ้อนและหน้าที่ของคำซ้อน

1.4.2 ระยะเวลาที่ศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในปี การศึกษา 2567 โดยใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4.3 กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียน 359 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1/3 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 41 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

1.4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

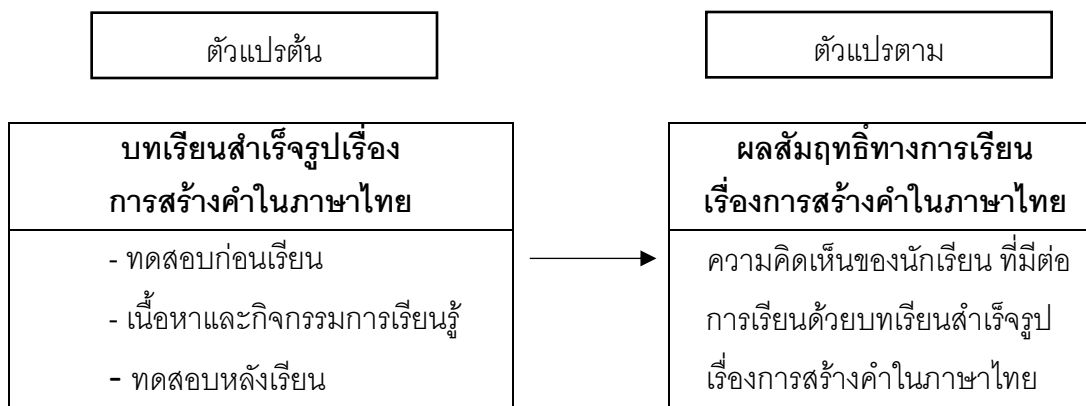
4.1 ตัวแปรอิสระ

4.1.1 ได้แก่การเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

4.2 ตัวแปรตาม

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ได้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
2. ส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยได้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยและสร้างคำได้ถูกต้อง
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้วิธีการสร้างบทเรียนและเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในการสร้างคำ

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย** หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบและจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับ การสร้างคำในภาษาไทย โดยเฉพาะ เช่น การซ้อนคำ การซ้ำคำ การประสมคำ และการใช้คำสนธิหรือคำสมาส เป็นต้น มีลักษณะเด่นคือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยมีเนื้อหา

แบบฝึกหัด และการเฉลยในตัว ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ทันที ทั้งยังสามารถเรียนได้ตามความสามารถและความเร็วของตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ตรงกับศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง คุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ผลรวมโดยเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่าง เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปของกลุ่มตัวอย่าง ได้ร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ผลรวมโดยเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์หลังจากการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปของกลุ่มตัวอย่าง ได้ร้อยละ 80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลที่มีต่อการ เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ซึ่งประเมินได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ โดยกำหนดประเด็นการศึกษา ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. บทเรียนสำเร็จรูป

- 3.1 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป
- 3.2 ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป
- 3.3 ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป
- 3.4 หลักการและขั้นตอนของการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
- 3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

4. การสร้างคำในภาษาไทย

4.1 คำประสม

- 4.1.1 ความหมายของคำประสม
- 4.1.2 ลักษณะคำประสม
- 4.1.3 วิธีสร้างคำประสม
- 4.1.4 หน้าที่ของคำประสม

4.2 คำซ้อน

- 4.2.1 ความหมายของคำซ้อน
- 4.2.2 ประเภทของคำซ้อน
- 4.3.3 ลักษณะของคำซ้อน
- 4.3.4 หน้าที่ของคำซ้อน

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวถึงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังนี้

1. ความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิด ความเป็น เอกภาพ และ เสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อ พัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์และ สุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่ การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2. ธรรมชาติ/ลักษณะเฉพาะ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และตรงตามจุดหมาย ไม่ว่าจะเป็น การแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และความหมาย ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยค เรียงกันเป็นข้อความนอกจากคำในภาษาไทย ยังมีเสียงหนักเบา มีระดับของภาษา ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะสมแก่ กาลเทศะ และบุคคล ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพ ของสังคมและเศรษฐกิจ การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การ เขียน การพูด การฟัง และการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเพื่อสื่อสารให้เกิด ประสิทธิภาพและใช้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณญาณและมีคุณธรรม

3. วิสัยทัศน์

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารของคนในชาติ ใช้ทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาประกอบกิจการ งานทั้งส่วนตน ครอบครัว และกิจกรรมในสังคมและประเทศชาติ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การ บันทึกเรื่องราวจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และยังเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาไทย จึง ต้องสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และสอนภาษาไทยให้คนรัก การอ่าน การเขียน ที่จะแสวงหาความรู้และ ประสบการณ์ บันทึกความรู้และข้อมูลข่าวสาร สอนภาษาไทยให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องในฐานะเป็นวัฒนธรรม ทางภาษา ให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมซาบซึ้งและภูมิใจในภาษาไทย เห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นส่วนสร้างเสริมความงดงามในชีวิต

ภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวางมีประมวลคำในการใช้พูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างเสริมความชาญฉลาด สามารถคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหาและวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้น การสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลคำทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา วินิจฉัยเรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์และใช้ภาษาอย่างสละสลวยซึ่งจะช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการดูเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละคร คอมพิวเตอร์ ตลอดจนการ์ตูนและสามารถแสดงทรรศนะข้อมูลข่าวสารด้วยการพูดและการเขียน การดูจึงเป็นการเรียนรู้และการแสดงทรรศนะของตนและการดูนั้นวันจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ผู้เรียนจะต้องประเมินสิ่งที่ดูและใช้การดูให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิด ความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาใช้ถ้อยคำตรงตามความหมายถูกต้องตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพภาษาไทยมีหน้าที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษาหรือหลักการใช้ภาษา ผู้ใช้ภาษาจะต้องเรียนรู้หลักภาษาและใช้ได้อย่างถูกต้อง ส่วนวรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่น เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้านที่เป็นคติชนหรือภูมิปัญญาทาง ภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต ความงดงามทางภาษาในบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระช่วยให้เกิดความซาบซึ้งและความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและบอกกล่าวถึงความดี ความงาม การประพฤติตนไว้ในวรรณคดีและในคติชน ซึ่งสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมในส่วนของบทร้อยกรองผู้เรียนจะต้องเห็นความงามของถ้อยคำในบทร้อยกรอง เข้าใจเรื่องราวของวรรณคดี สามารถท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะจะเป็นต้นทุนหรือพื้นฐานของการแต่งบทร้อยกรอง ดังนั้นการเรียนการสอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้ท่องจำบทอาขยานที่เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะด้วยและการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม ยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สังคม ชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยอีกด้วย

4. คุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถดังนี้

4.1 สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี

4.2 สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดูและพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ

4.4 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนและสร้างสรรค์งานอาชีพ

4.5 ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย

4.6 สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล

4.7 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นความเป็นชาติไทย

4.8 มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้งคุณภาพของผู้เรียนภาษาไทย เมื่อจบช่วงชั้นที่ 3 ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. อ่านอย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น
2. เข้าใจคำศัพท์ได้กว้างขึ้น ลำนวนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็น เชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
3. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ
4. เขียนเรียงความ ย่อความและจดหมาย เขียนอธิบายชี้แจง รายงาน เขียนแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้งและเขียนเชิงสร้างสรรค์
5. สรุปความจับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วิจัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
6. รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิดขั้นตอนในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ
7. พุดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์และประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พุดเชิญชวน อวยพรและพุดในโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
8. เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
9. ใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธเจรจาต่อรองด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพ
10. ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ การทำงานและใช้อย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์
11. ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่าและนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต

12. แต่งภาพ กอลอนและโคลง
13. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและนำไปใช้กล่าวอ้างในการพูดและการเขียน
14. ร้องเล่น หรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในท้องถิ่น
15. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

5. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ในส่วนของสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ดังนี้

1. เข้าใจการสร้างคำไทยตามหลักเกณฑ์ของภาษา
2. สามารถใช้ประโยคสามัญและประโยคซับซ้อนในการสื่อสารได้ชัดเจนและ สละสลวย
3. สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วยภาษา และกิริยาท่าทางที่สุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคลคิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อน พุดและเขียน
4. เข้าใจธรรมชาติของภาษา การนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยมีวง คำศัพท์เพิ่มขึ้นตามความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยี
5. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน และโคลงโดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์
6. สามารถร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า

2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ถึงกล่าวหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังนี้

1. ทำไมต้องเรียนภาษาไทยภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิด ความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2. เรียนรู้อะไรในภาษาไทย ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อ การสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

- การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจ เพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

- การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการ เขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

- การฟัง การดูและการพูดการฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

- หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

- วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห็บทรงเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา

ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

4. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถดังนี้

4.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่านแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความเขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

4.2 เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติอัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงานเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

4.3 พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4.4 เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

4.5 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

5. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง** ในส่วนของสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ได้กำหนดตัวชี้ วัดชั้นปี ที่เกี่ยวกับการสร้างคำในภาษาไทย คือ

ตัวชี้วัดชั้นปี ท 4.1 ม 1/2 สร้างคำในภาษาไทย โดยมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ การสร้างคำได้แก่ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน และคำพ้อง

3. บทเรียนสำเร็จรูปบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่ง คำว่า “บทเรียนสำเร็จรูป” มีคำเรียก

ต่าง ๆ กันทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาไทยใช้ชื่อว่า บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนโปรแกรม โปรแกรม การสอน หนังสือฝึกเรียนด้วยตนเอง ส่วนในภาษาอังกฤษได้แก่ Distance Learning, Open Learning, Directed Private Study, Programmed Instruction, Learning Correspondence Education, Resource – Based Learning เป็นต้น (สุพรรณิ สุชะสันต์ 2547) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “บทเรียนสำเร็จรูป” ในภาษาไทย และ “Programmed Instruction” ในภาษาอังกฤษ

3.1 ประวัติและความเป็นมาของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเริ่มต้นจากแนวคิดที่มนุษย์พยายามเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งมีมาตั้งแต่ สมัยโบราณ โดยแนวทางนี้พัฒนามาเรื่อย ๆ จนกลายเป็นรูปแบบของสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถ เรียนรู้ได้ตามลำดับขั้นตอนและความสามารถของตนเอง บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530) ได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของ บทเรียนสำเร็จรูปว่า เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย ศาสตราจารย์ซิดนีย์ แอล. เพรสซี (Sydney L. Pressey) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ได้ประดิษฐ์ เครื่องสอน (Teaching Machine) ขึ้นในปี พ.ศ. 2456 เพื่อ ใช้ทดสอบนักเรียน และได้มีการพัฒนาเผยแพร่ในปี พ.ศ. 2472 แต่ในช่วงแรกยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก ต่อมาในปี พ.ศ. 2479 บทเรียนสำเร็จรูปเริ่มได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากขึ้นเมื่อ บี. เอฟ. สกินเนอร์ (B.F. Skinner) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เขียนบทความอธิบายหลักการเรียนรู้ที่ใช้ในการสร้างบทเรียน สำเร็จรูปลงในวารสาร Harvard Educational Review และในปี พ.ศ. 2500 สกินเนอร์ได้ตีพิมพ์ผลงานการ ทดลองเครื่องสอนในวารสาร Science ทำให้บทเรียนสำเร็จรูปเริ่มแพร่หลายไปทั่วสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ โดยเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ให้กำเนิด “บทเรียนสำเร็จรูปแบบเชิงเส้น (Linear Programming)” จากนั้น ไครว์เดอร์ (Crowder) นักจิตวิทยาอีกคนหนึ่ง ได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปต่อยอดจากแนวคิดของสกินเนอร์ โดย สร้าง “บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา (Branching Programming)” ซึ่งช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับบทเรียน และ ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ไครว์เดอร์จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา บทเรียนสำเร็จรูปได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีมหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ ให้ความสนใจ เช่น มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มหาวิทยาลัยทรีนิตี้ และมหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม ที่ได้จัดตั้งหน่วยงานวิจัยเพื่อศึกษา การใช้บทเรียนสำเร็จรูปในวงการศึกษอย่างจริงจัง สุรพงษ์ นนทิก (2532) ยังได้กล่าวถึงพัฒนาการของ บทเรียนสำเร็จรูปว่า แนวคิดนี้มีมาตั้งแต่ยุคของ โซเครตีส (Socrates) นักปราชญ์ชาวกรีก ซึ่งใช้ ไดอะแกรมง่าย ๆ ในการสอนทาสให้เข้าใจทฤษฎีเรขาคณิตของ พีทาโกรัส (Pythagoras) โดยสอนทีละขั้นจนผู้เรียนเข้าใจ หลักการทั้งหมด วิธีการของโซเครตีสนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดในการสอนแบบมีลำดับขั้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานของบทเรียนสำเร็จรูปในปัจจุบัน จากความหมายของผู้เชี่ยวชาญกล่าวข้างต้น

สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีรากฐานมาจากความพยายามในการสร้างวิธีเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีระบบ เริ่มจากการประดิษฐ์เครื่องสอนเพื่อทดสอบผู้เรียน พัฒนาเป็นเครื่องช่วยสอนที่ใช้หลักการทางจิตวิทยาและการเรียนรู้ จนกลายมาเป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในวงการศึกษาอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

3.2 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปนั้น นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520) กล่าวถึงความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรม สรุปได้ว่า บทเรียนแบบโปรแกรม หมายถึง การจัดระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และลงมือฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้แก่การทำแบบฝึกหัด ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการดูจากผลสะท้อนกลับอยู่เสมอและบางครั้งก็อาจจะได้รับความรู้เพิ่มเติมในเนื้อหาที่นักเรียนยังมีความรู้ไม่เพียงพอ ผู้เรียนจะเลือกเรียนได้ตามความสนใจและเรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น ก้าวไปตามความสามารถของแต่ละคน ธีระชัย ปุณณโชติ (2539) ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่า หมายถึง บทเรียนโปรแกรมหลาย ๆ บทเรียนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกัน รวมกันเข้าเป็นแบบเรียนโปรแกรมโดยเสนอเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ มักอยู่ในรูปของ “กรอบ” หรือ เฟรม (Frames) โดยการเสนอเนื้อหาทีละน้อยมีคำถามให้ผู้เรียนได้คิดและตอบแล้วเฉลยคำตอบให้ทราบทันทีโดยมากกับเรียนแบบโปรแกรมมักจะเป็นรูปของสิ่งพิมพ์ที่เสนอความคิดรวบยอดที่จัดลำดับไว้แล้วเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์ของรายวิชาโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นกรอบ (Frames) ย่อย ๆ ที่เรียงลำดับ จากง่ายไปหายาก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้นตามความสามารถของแต่ละคน และในแต่ละกรอบของบทเรียนจะมีการนำเสนอเนื้อหา คำอธิบาย คำถามแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนไว้ให้พร้อมรวมทั้งคำเฉลย นักเรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้

3.3 ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ ดังนี้ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545) กล่าวถึง ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปว่าเนื้อหาจากบทเรียนถูกแบ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ (Frame) และลำดับกรอบของเนื้อหาจากกรอบแรกไปจนถึงกรอบสุดท้าย เนื้อหานั้นจะลำดับจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก แต่ละกรอบจะมีคำอธิบายและมีคำถามกระตุ้นความสนใจต่อเนื่องกันไป นักเรียนตอบคำถามแล้วจะสามารถตรวจคำตอบได้ทันที ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาไม่มากนัก แต่ละกรอบจะทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด คำตอบของนักเรียนถูกหรือผิดจะมีการศึกษาไปตามลำดับขั้นและปฏิบัติตามคำแนะนำที่ปรากฏไว้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) กล่าวว่า บทเรียนโปรแกรมมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

2. เนื้อหาหรือเรื่องที่จะให้เรียนรู้ แบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่ากรอบบทเรียนความสั้นยาวของแต่ละกรอบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

3. จัดเรียงลำดับกรอบบทเรียนให้ต่อเนื่องกัน เริ่มจากง่ายไปหายากและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีการทบทวนให้ผู้เรียนทดสอบการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา

4. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบ

5. เป็นการเรียนรู้ที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการทดสอบทันทีโดยสามารถตรวจสอบคำตอบจากคำตอบด้วยตัวเอง ซึ่งในบางข้ออาจมีคำอธิบายเพิ่มเติมให้ด้วย

6. ไม่จำกัดเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

7. มีการวัดประเมินผลแน่นอน ซึ่งมีทั้งการทดสอบย่อยระหว่างเรียน ทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ให้เห็นอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีลักษณะสำคัญคือ แบ่งเนื้อหาในบทเรียนเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ ให้ความสัมพันธ์และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาไม่มากนัก นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจากกิจกรรมที่กำหนดไว้ นักเรียนตอบคำถามแล้วสามารถตรวจคำตอบได้ทันที

3.4 ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูปนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของบทเรียนสำเร็จรูปตามลักษณะของการนำไปใช้ ดังนี้ ธีระชัย ปุณณโชติ (2539) แบ่งบทเรียนโปรแกรมออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programming) เป็นรูปแบบของบทเรียนที่จัดเนื้อหาให้ผู้เรียนรู้แบบทีละน้อย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น “กรอบ” หรือ “หน่วยย่อย” ที่เรียงต่อกันอย่างเป็นลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาไปทีละกรอบ เริ่มจากกรอบแรกไปจนถึงกรอบสุดท้าย โดยไม่สามารถข้ามกรอบใดไปได้ เนื้อหาในแต่ละกรอบจะต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอนและค่อย ๆ สะสมความรู้จนสามารถเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดได้อย่างสมบูรณ์

2. บทเรียนสำเร็จรูปแบบแตกกิ่งหรือสาขา (Branching Programming) เป็นวิธีการเขียนบทเรียนที่แตกต่างจากแบบเส้นตรง โดยจะมีการเรียงลำดับเนื้อหาตามคำตอบของผู้เรียนเป็นหลัก ในการเรียนแบบสาขานี้ หากผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้อง จะได้รับคำสั่งให้ข้ามไปเรียนเนื้อหาถัดไป หรือไปยังหน่วยย่อยบางส่วนทันที แต่ถ้าผู้เรียนตอบคำถามผิด จะได้รับคำแนะนำหรือคำสั่งให้ย้อนกลับไปเรียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงความเข้าใจ ก่อนที่จะก้าวไปสู่เนื้อหาถัดไป การจัดเรียงเนื้อหาในบทเรียนแบบสาขานี้ช่วยให้การเรียนเป็นไปตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

3. บทเรียนสำเร็จรูปแบบผสม (Combination Programmed) เป็นบทเรียนที่ผสมผสานการเรียนรู้แบบเส้นตรงและแบบแตกกิ่งหรือแบบสาขาในบทเรียนเดียวกัน โดยจะเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งตามความเหมาะสมในแต่ละตอนของบทเรียน ในแบบเส้นตรงจะมีการนำเสนอเนื้อหาทีละน้อยตามลำดับขั้น ส่วนในแบบแตกกิ่งหรือ

สาขาจะมีการตอบคำถามและให้ผู้เรียนได้รับคำแนะนำทันที ว่าคำตอบที่เลือกถูกหรือผิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบและรับข้อมูลย้อนกลับในการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

3.5 หลักการและขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ หลายขั้นตอน เพื่อให้ได้บทเรียนสำเร็จรูปที่มีคุณค่า และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้ ธีระชัย ปุณณโชติ (2532) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ว่าขั้นแรกควรพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เสียก่อน คือ

1. ความเหมาะสมที่จะสร้างเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม
2. ควรเสนอในรูปแบบใด ในด้านความเหมาะสมที่จะสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมนั้นควรพิจารณาดังนี้

ก. เนื้อหาวิชาที่จะเขียนนั้นคงตัวหรือเปลี่ยนแปลงง่ายหรือบ่อย ๆ หรือไม่ถ้าเนื้อหาวิชาเปลี่ยนแปลงได้บ่อย ๆ ก็ควรจะหลีกเลี่ยง เพราะจะล้าสมัยเร็วเกินไป

ข. บทเรียนดังกล่าวมีผู้เคยสร้างมาก่อนหรือไม่

ค. จะช่วยลดภาระของครูได้หรือไม่

ง. จะช่วยลดเวลาสำหรับการเรียนหรือไม่

จ. จำนวนนักเรียนที่ใช้บทเรียนมีมากพอกับการลงทุนหรือไม่ ในด้านรูปแบบที่ควรจะนำเสนอ นั้น เนื่องจากสามารถนำเสนอบทเรียนได้หลายรูปแบบ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือเรียน ฯลฯ ดังนั้นจึงควรพิจารณาความเหมาะสมในแง่ของการลงทุน อุปกรณ์ที่มีอยู่ ตลอดจนเวลาด้วยสำหรับบทเรียนแบบโปรแกรมที่เป็นแบบหนังสือ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้ทราบขอบข่ายของเนื้อหาและให้สอดคล้องกับเวลาและการประเมินผล
2. ศึกษาถึงลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ อายุ พื้นฐานความรู้เดิม ระดับชั้นและทักษะที่นักเรียนเคยได้รับการฝึกฝนมาก่อน

3. ตั้งจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

4. กำหนดขอบเขตของงาน หรือการจัดวางโครงเรื่องเป็นลำดับเรื่องราวก่อนหลังทั้งนี้เพราะบทเรียนแบบโปรแกรม จะต้องแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ย่อย ๆ และแต่ละตอนจะต้องต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

5. รวบรวมและจัดจำแนกเรื่องราวต่าง ๆ โดยรวบรวมทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น หนังสือภาพประกอบ การจดบันทึก ฯลฯ และจะต้องจำแนกว่าเนื้อหาใดที่จำเป็น เนื้อหาใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีความสำคัญตัดทิ้งไป

6. ลงมือเขียนบทเรียน ในแต่ละกรอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

7. ทดลองบทเรียน คือดำเนินการทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของบทเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2541) กล่าวว่า ในการสร้างบทเรียนโปรแกรมอาจแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้น ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้ทราบว่าต้องสอนอะไร มีเนื้อหาอะไรบ้าง ทั้งนี้ ควรศึกษาเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ เช่น คู่มือครู ตำราเรียน

1.2 กำหนดจุดประสงค์ เพื่อเป็นแนวในการเขียนบทเรียน และในการสร้างข้อสอบจุดประสงค์ที่จะกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นการคาดหวังของผู้เขียนบทเรียนนั้น ๆ ว่าหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบบทเรียนบทนั้นแล้ว จะเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง โดยจะกำหนดเป็น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives)

1.3 วิเคราะห์ภารกิจ เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบว่า ในการเรียนเรื่องนั้น ๆ จะต้องอาศัยความรู้พื้นฐาน หรือ พฤติกรรมเมื่อเริ่มเข้าเรียนอะไรบ้าง ระหว่างที่เรียนนั้นจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) คืออะไร

1.4 สร้างแบบทดสอบ เพื่อวัดผลการเรียนรู้ในบทเรียนเรื่องนั้น ซึ่งจะสร้างโดยยึด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก

2. ขั้นดำเนินการเขียน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้น ดังนี้

2.1 เขียนบทเรียนโดยแบ่งเป็นกรอบต่าง ๆ ตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้ายอาจเลือกเขียนแบบเส้นตรงหรือแบบแตกกิ่งก็ได้

2.2 ทบทวนและแก้ไข เพื่อหาจุดบกพร่องและแก้ไขให้ดีขึ้น โดยแก้ไขเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความถูกต้องของเนื้อหา ด้านการเรียบเรียงภาษา ด้านเทคนิคการเขียน

3. ขั้นทดลองและปรับปรุง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้น ดังนี้

3.1 การทดลองใช้เป็นรายบุคคล หลังจากเขียนบทเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำบทเรียนนั้นไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นนั้น โดยเลือกที่เรียนอ่อนหรือเกือบปานกลางเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลในการแก้ไขจุดบกพร่อง ดีกว่าการเลือกเด็กเก่ง

3.2 การทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก นำบทเรียนที่ผ่านการปรับปรุงมาทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กที่มีสติปัญญาต่ำกว่าปานกลางประมาณ 5 – 10 คน แต่ก่อนเริ่มบทเรียนจะทำการทดสอบครั้งแรก (Pretest) เพื่อทราบความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น และหลังจากที่เรียนบทเรียนนั้นจบแล้ว ก็จะนำแบบทดสอบชุดเดิม

มาทดสอบอีกครั้งหนึ่ง (Posttest) ให้นักเรียนทำเครื่องหมายในตอนที่เราเข้าใจยากหรือมีปัญหา และอภิปรายปัญหาดังกล่าวหลังจากเรียนจบเพื่อหาจุดบกพร่องอันจะได้แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงบทเรียนต่อไป

3.3 การทดลองใช้ในห้องเรียน นำบทเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนทั้งชั้น โดยมีการทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อหาความเที่ยงตรงของบทเรียน

4. ขั้นพิมพ์บทเรียน นำบทเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานจากการทดสอบมาพิมพ์เป็นบทเรียนสำหรับใช้ต่อไป

4. การสร้างคำในภาษาไทย

คำในภาษาไทยที่มีการใช้มาแต่เดิมเรียกว่า คำมูล แต่เมื่อสังคมและการใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไป มีการใช้เครื่องมือและสิ่งของใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้คำเดิมที่มีไม่เพียงพอต่อการสื่อสาร จึงเกิดการสร้างคำใหม่ขึ้นมาเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างคำใหม่ในภาษาไทยมีหลายวิธี เช่น การ ประสมคำ, ช้อนคำ, และ ซ้ำคำ คำที่เกิดจากการสร้างตามวิธีเหล่านี้ เรียกว่า คำประสม, คำช้อน, และ คำซ้ำ ตามลำดับ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2550)

4.1 คำประสม

4.1.1 ความหมายของคำประสม

คำประสมเป็นวิธีสร้างคำขึ้นใช้แบบหนึ่งในภาษาไทย มีผู้ให้ความหมายของคำประสมไว้ดังนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544) กล่าวว่า คำประสม คือ คำที่นำ คำมูลมาประสมกันเข้าตั้งเป็นอีกคำหนึ่ง เรียกว่า คำประสม เช่น คำมูล “แม่” กับ “น้ำ” รวมกันเข้าเป็นคำประสมว่า “แม่น้ำ” หมายความว่าทางน้ำใหญ่ คำมูล “แสง” กับ “อาทิตย์” รวมกันเป็นคำประสมว่า “แสงอาทิตย์” หมายถึงชุมชนหนึ่ง แต่ถ้าไม่รวมเป็นคำเดียวกัน เช่น “แสง” ก็คำหนึ่ง แปลว่ารัศมีและ อาทิตย์” ก็อีกคำหนึ่งแปลว่าดวงตะวันตามเดิม เช่นนี้ไม่นับว่าเป็นคำประสม นับเป็นคำมูล 2 คำ ที่เรียงอยู่ติดกันซึ่งเรียกว่า “วลี” กาชัย ทองหล่อ (2540) กล่าวว่า คำประสม คือ คำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปรวมกันเป็นคำเดียว เรียกว่า คำประสม สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2540) กล่าวว่า คำประสมคือนำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปและเป็นคำที่มีความหมายต่างกัน มาประสมกันเป็นคำใหม่โดยใช้คำที่มีลักษณะเด่นเป็นคำหลักหรือเป็นฐาน (Base) แล้วใช้คำที่มีลักษณะรองมาขยายไว้ข้างหลัง คำที่เกิดขึ้นใหม่มีความหมายใหม่ตามเค้าของคำเดิม (พวกรวมความหมายตรง) แต่บางทีใช้คำที่มีน้ำหนักความหมายเท่า ๆ กันมาประสมกัน ทำให้เกิดความพิสดารขึ้น (พวกรวมความหมายอุปมาอุปไมย) สมถวิล วิเศษสมบัติ (2544) กล่าวว่า คำประสมคือ คำมูลรวมกันเป็นคำประสมแล้วเกิดความหมายใหม่ แต่ยังคงมีเค้าความหมายของคำเดิมอยู่บ้าง เช่น ลูกน้ำ เรือหางยาวแม่ทัพ ฟอตา เป็นต้น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546) กล่าวว่า คำประสม น. คำที่เกิดจากการนำคำมูลที่เกิดอิสระได้ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน แล้วกลายเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขึ้นมามีอีกคำหนึ่ง เช่น ลูกน้ำ ลูกเสือ ไฟฟ้า วันเพ็ญ เทพโสณา (2547) กล่าวว่า คำประสมเกิดจากการนำคำมูล

ตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาประสมกัน ทำให้เกิดคำและมีความหมายใหม่ หรือมีความหมายคงเดิมอยู่บ้างคำประสมนี้มักจะเป็นคำนามหรือคำกริยา คำมูลนี้จะประสมกับคำไทยด้วยกันหรือกับต่างประเทศก็ได้

สุระปะนิย นาครทรรพ และคณะ (2550) กล่าวว่า คำประสมเป็นคำที่สร้างขึ้นใหม่โดยการนำเอาคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกัน เกิดคำใหม่ ความหมายใหม่ โดยอาจมีเค้าความหมายเดิมหรือมีความหมายเปลี่ยนไปก็ได้ จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า คำประสม คือ คำที่เกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาประสมกัน ทำให้เกิดคำที่มีความหมายใหม่ แต่ยังคงมีเค้าความหมายของคำเดิมอยู่บ้าง

4.1.2 ลักษณะของคำประสม ลักษณะของคำประสมตามความเห็นของ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544) มีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. คำประสมที่เอาคำมูลมีเนื้อความต่าง ๆ มาประสมกัน เข้า มีใจความเป็นอีกอย่าง หนึ่ง เช่น คำมูล “หาง” ส่วนท้ายของสัตว์ กับ “เสือ” สัตว์ชนิดหนึ่ง รวมกันเป็นคำประสมว่า “หางเสือ” แปลว่า เครื่องถือท้ายเรือ และคำอื่น ๆ เช่น ลูกน้ำ แม่น้ำ เสือป่า (คน) แสงอาทิตย์ (งู) เป็นต้น คำเหล่านี้ มีความหมาย ต่างกับคำมูลเดิม ทั้งนี้ คำประสมพวกนี้ ถึงแม้ว่ามีใจความแปลกออกไปจากคำมูลเดิมก็ดี แต่ก็ต้องอาศัยเค้าความของคำมูลเดิมเป็นหลักเหมือนกัน เช่น “หางเสือ” ก็มีเค้าความว่าอยู่ท้ายเรือดุจหางของเสือ ถ้าเป็นคำที่ไม่มีเค้าความเนื่องมาจากคำมูลเลย แต่เพี้ยนมาแยกออกเป็นคำมูลต่าง ๆ ได้ เช่น “กระถาง” ดังนี้ ถึงแม้จะแยกออกได้เป็น “กระ” (เต้า) และ “ถาง” (ถางหญ้า) ดังนี้ ก็ไม่นับว่าเป็นคำประสม เพราะคำ “กระถาง” ไม่ได้มีเค้าความเนื่องมาจาก “กระ” หรือ “ถาง” อย่างใดอย่างหนึ่งเลย ต้องนับว่าเป็นคำมูล

2. คำประสมที่เอาคำมูลหลายคำซึ่งทุก ๆ คำก็มีเนื้อความคงที่ แต่เมื่อเอามารวมกันเข้าเป็นคำเดียวก็มีเนื้อความผิดจากรูปเดิมไป เช่น ตัวอย่าง ดีชิง ขอสู้ สมสู้ ยินดี ยินร้าย หายใจใจหาย ฯลฯ ซึ่งถ้าแยกออกเป็นคำ ๆ แล้วจะไม่ได้ความดังที่ประสมกันอยู่นั้นเลย

3. คำประสมที่เอาคำมูลมีรูปหรือเนื้อความซ้ำกันมารวมกันเป็นคำเดียว คำเหล่านี้บางทีก็มีเนื้อความคล้ายกับคำมูลเดิม บางทีก็เพี้ยนออกไปบ้างเล็กน้อย เช่น ดำ ๆ แดง ๆ เร็ว ๆ ช้า ๆ ดังนี้ มีความหมายผิดจากคำมูลที่ไม่ซ้ำกันบ้างเล็กน้อย คือ “ดำ ๆ” หมายความว่าดำทั่วไป

ดังนี้ เป็นต้น และอีกอย่างหนึ่งใช้คำมูลรูปไม่เหมือนกัน แต่เนื้อความอย่างเดียวกันรวมกันเข้าเป็นคำประสมซึ่งมีความหมายต่างออกไปโดยมาก เช่น ถ้อยคำ ดูแล ว่ากล่าว ดังนี้ เป็นต้น

4. คำประสมที่ย่อมาจากใจความมาก คำพวกนี้ มีลักษณะคล้ายกับที่เรียกว่า “คำสมาส” ในภาษาบาลี เพราะเป็นคำย่ออย่างเดียวกัน เช่น “ชาวป่า” ย่อมาจาก “คนที่อยู่ในป่า” “ชาววัง” ย่อมาจาก “คนอยู่ในวัง” เป็นต้น รวมทั้งคำอาการนามที่มีคำว่า “การ” หรือ “ความ” นำหน้าข้อสังเกต มีคำหลายคำรวมกันเข้าเป็นกลุ่มหนึ่ง ๆ แต่ไม่ใช่คำประสมเพราะคำเหล่านี้ต่างก็ประกอบกันได้ความตามรูปเดิม เช่น ตาบอด ตาข้างหนึ่งบอด ตาข้างหนึ่งเป็นต้อ กลุ่มของคำเหล่านี้เรียกว่า “วลี” หาใช่คำประสมไม่

สรุปได้ว่า คำประสมมีลักษณะดังนี้คือ เกิดจากคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไป โดยคำมูลที่นำมาประสมกันนั้นมาจากภาษาใดก็ได้ เช่น คำไทยกับคำไทย คำไทยกับคำที่มาจากภาษาอื่นและคำที่มาจากภาษาอื่นทั้งหมด และเกิดจากคำตั้งซึ่งเป็นคำย่อของกลุ่มคำที่มีความหมายกว้าง

4.1.3 วิธีสร้างคำประสม

สุริวงค์ พงศ์ไพบุลย์ (2540) กล่าวถึงวิธีการสร้างคำประสมที่มีความหมายตรง ดังนี้

1. นาม + นาม เช่น โรงรถ เรืออวน ชนหมาก ข้าวหมาก น้ำปลา
2. นาม + กริยา เช่น เรือแจว บ้านพัก คำนาม รำโทน บังโคลน
3. นาม + วิเศษณ์ เช่น น้ำหวาน แงจืด ยาดำ หัวหอม รถด่วน
4. กริยา + กริยา เช่น กันสาด รำซัด แก้วไข เรียงพิมพ์ ร้อยกรอง
5. นาม + บุรพท หรือสนธาน เช่น ม้าต่าง หัวต่อ วงนอก ของกลาง วันที่
6. นาม + ลักษณะนาม หรือสรรพนาม เช่น ลำไย คุณนาย วงแขน ดวงหน้า
7. วิเศษณ์ + วิเศษณ์ เช่น หวานเย็น เปียกหวาน เขียวหวาน
8. ใช้คำภาษาต่างประเทศประสมกับคำไทย เช่น หย็อกน้ำเหยือก เป็นคำภาษาอังกฤษโคตึก

ตึก เป็นคำภาษาพม่า พลเมือง พล เป็นคำภาษาบาลี พวงหรีด หรีด เป็นคำภาษาอังกฤษ เก่งจีน เก่ง เป็นคำภาษาจีน เสนีย์ วิลาวรรณ (2548) กล่าวถึงวิธีการสร้างคำประสม ดังนี้

1. คำตั้งเป็นคำนาม ทำหน้าที่อย่างนาม
 - 1) คำขยายเป็นนามหรือสรรพนาม เช่น พ่อบ้าน แม่ครัว ชาวบ้าน
 - 2) คำขยายเป็นคำวิเศษณ์ เช่น มดแดง ถั่วเขียว ผู้ดี บ้านนอก
 - 3) คำขยายเป็นคำกริยา เช่น สมุดปก ของใช้ แบบเรียน ผ้าเช็ดหน้า
2. คำตั้งเป็นคำกริยา ทำหน้าที่อย่างกริยา
 - 1) คำขยายเป็นนาม เช่น กินใจ กินตัว กินลม เข้าใจ
 - 2) คำขยายเป็นคำวิเศษณ์ เช่น งอกงาม วางโต อวดดี เดือดร้อน
 - 3) คำขยายเป็นคำกริยา เช่น ท่องจำ คั่นคว่ำ ตื่นเต้น ปกครอง ล่วงรู้
3. คำตั้งเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์
 - 1) คำขยายเป็นนาม เช่น สองใจ หลายใจ สองหัว สามเกลอ สามง่าม
 - 2) คำขยายเป็นคำวิเศษณ์ เช่น ดำแดง อ่อนหวาน เขียวหวาน
4. คำตั้งเป็นคำบุพท ทำหน้าที่อย่างบุพท
 - 1) คำขยายเป็นนาม เช่น กลางบ้าน (ยา) ข้างถนน (เด็ก) นอกคอก (ลูก)
 - 2) คำขยายเป็นคำกริยา เช่น ตามมีตามเกิด ขายหน้าขายตา

สรุปได้ว่าวิธีสร้างคำประสมมีสองวิธี คือ การนำชนิดของคำไทยมาประสมกัน และการนำคำภาษาต่างประเทศมาประสมกับคำไทย

4.1.4 หน้าที่ของคำประสม

เปรมจิต ชนวงษ์ (2538) กล่าวถึงหน้าที่ของคำประสม ดังนี้

1. คำประสมที่ใช้เป็นคำนามและคำขยายนาม เช่น คำนาม คำขยายนาม กล้วยไม้ ดอกกล้วยไม้ คุ่มือ หนังสือคุ่มือ คำนาม คำขยายนาม นมแมว นำนมแมว สิ้นสูง รองเท้าสิ้นสูง หม้อแกง ขนมห้อแกง
2. คำประสมที่ใช้เป็นคำกริยาและคำขยายนาม เช่น คำกริยา คำขยายนาม ชันดำ คนชันดำ ชักแห้ง น้ำยาชักแห้ง ปากหวาน คนปากหวาน เสริมสวย โรงเรียนเสริมสวย
3. คำประสมที่ใช้เป็นคำกริยาและวิเศษณ์ขยายกริยา คำกริยา คำวิเศษณ์ขยายกริยา แก้มือ ชกแก้มือ ขัดหู พูดยัดหู เข้ากระดูก เกลียดเข้ากระดูกค้ำฟ้า อยู่ คุ้ฟ้าออกกรส คุยออกกรส

สรุปได้ว่า คำประสมทำหน้าที่เป็นคำชนิดต่าง ๆ ในประโยคได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำอุทาน คำนามขยายคำนาม และคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา

4.2 คำซ้อน

4.2.1 ความหมายของคำซ้อนคำซ้อนเป็นวิธีการสร้างคำวิธีหนึ่งในภาษาไทย มีผู้ให้ความหมายของคำซ้อนไว้ดังนี้ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2530) กล่าวถึงความหมายของคำซ้อน ว่า คำซ้อนหมายถึง คำที่ประกอบด้วย หน่วยคำอิสระที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกันมาซ้อนคู่กัน สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์ (2540) กล่าวว่า คำซ้อน คือ การประสมอีกแบบหนึ่งโดยนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาคู่กันเรียกพิเศษออกไปว่า คำซ้อน

4.2.2 ประเภทของคำซ้อน นักวิชาการด้านภาษาไทยได้กล่าวถึงประเภทของคำซ้อนไว้แตกต่างกัน สามารถแยกได้ ดังนี้ นักวิชาการด้านภาษาไทยกลุ่มที่ 1 แบ่งประเภทของคำซ้อน ดังนี้ พองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ (2547) ได้กล่าวถึงประเภทของคำซ้อนสรุปได้ว่าคำซ้อนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ คำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง

1. คำซ้อนเพื่อความหมาย มีลักษณะดังนี้

- 1.1 ซ้อนคำที่มีคล้ายกัน หรือใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน เช่น สวยงาม อ้วนพีใหญ่โต เป็นต้น
- 1.2 ซ้อนคำที่มีความหมายพ้องเดียวกัน เช่น บ้านเรือน หัวหู หน้าตาขี้แข็ง เป็นต้น
- 1.3 ซ้อนคำที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ชั่วดี ไปมา ได้เสีย แท้จริง เป็นต้น

2. คำซ้อนเพื่อเสียง เช่น โชเซ คุกกี้ จอแจ เป็นต้น เสนีย์ วิลาวรรณ (2548) กล่าวถึงประเภทของคำซ้อนไว้ว่า คำซ้อนแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. คำซ้อนเพื่อความหมาย เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกัน ใกล้เคียงกันหรือตรงกันข้ามมารวมกัน

1.1 ความหมายอย่างเดียวกัน เช่น เติบโต อ้วนพี มากมาย เป็นต้น

1.2 ความหมายใกล้เคียงกัน เช่น เรือแพ หน้าตา คัดเลือก เป็นต้น

1.3 ความหมายตรงกันข้าม เช่น เท็จจริง ผิดชอบ ชั่วดี เป็นต้น

2. คำซ้อนเพื่อเสียง เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้ายคลึงกันมาซ้อนเพื่อให้ออกเสียงง่ายขึ้น มีเสียงคล้องจองกัน เกิดความไพเราะขึ้น เช่น เกะกะ เก้งก้าง ตูมตาม โอนเอน เป็นต้น ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2550) ได้กล่าวถึงประเภทของคำซ้อนไว้ดังนี้

1. คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ คำซ้อนที่เกิดจากคำมูลที่มีความหมายเหมือนกันใกล้เคียงกัน หรือตรงกันข้ามมาวางชิดกัน เช่น

1.1 ความหมายเหมือนกัน เช่น เลือ่สาด เหาะเหิน ทองคำ ฯลฯ

1.2 ความหมายใกล้เคียงกัน เช่น คัดเลือก แนะนำ สร้างสรรค์ ฯลฯ

1.3 ความหมายตรงข้ามกัน เช่น ผิดชอบ ชั่วดี ได้เสีย ฯลฯ

2. คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้องจองและมีความหมายสัมพันธ์กันมาซ้อนกัน เพื่อให้ออกเสียงได้ง่าย และไพเราะ มีลักษณะดังนี้

2.1 ซ้อนเสียงพยัญชนะต้น เช่น ท้อแท้ จริงจัง ตูมตาม ฯลฯ

2.2 ซ้อนเสียงสระ เช่น ราบคาบ แร้นแค้น เบื่อเร่อ ฯลฯ

2.3 ซ้อนเสียงพยัญชนะต้นและสระ เช่น ออดอ้อน อัดอั้น รวบรวม ฯลฯ

2.4 ซ้อนด้วยพยางค์ที่ไม่มีความหมาย แต่มีเสียงสัมพันธ์กับคำที่มีความหมาย เช่น พยายาม กระดูกระเดี้ยว ฯลฯ

2.5 คำซ้อน 4 – 6 พยางค์จะมีเสียงสัมผัสภายในคำ เช่น ข้าเก่าเต่าเลียงถั่วโยโห้ขาม ขโมยขโจร ฯลฯ นักวิชาการด้านภาษาไทยกลุ่มที่ 2 แบ่งประเภทของคำซ้อน ดังนี้ เปรมจิต ชนวงส์ (2538) กล่าวถึงประเภทของคำซ้อนไว้ว่า การพิจารณานำคำมาซ้อนกันมี ลักษณะ คือ

1. นำคำที่มีความหมายเหมือนกันซ้อนกัน คำซ้อนลักษณะนี้มีใช้มากที่สุดเนื่องจากมีลักษณะตรงตามความหมายของคำซ้อนที่สุด เช่น เกี้ยว + ช้อง = เกี้ยวข้อง เป็นต้น

2. นำคำที่มีความหมายไปในทำนองเดียวกันซ้อนกัน คำซ้อนลักษณะนี้มีไม่มากนัก เช่น หน้า + ตา = หน้าตา เป็นต้น

3. การนำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกันซ้อนกัน เช่น ชั่ว + ดี = ชั่วดี เป็นต้น

4.3.3. ลักษณะของคำซ้อน

ปรีชา ทิชนพงศ์ (2522) กล่าวถึงลักษณะของคำซ้อน ว่ามีหลายลักษณะ ดังนี้

1. คำไทยกับคำไทยซ้อนกัน มีหลายแบบ ดังนี้

ก. คำไทยเดิม กับคำไทยปัจจุบัน เช่น อ้วนพี เติบโต ว่องไว

ข. คำไทยถิ่นต่าง ๆ กับคำไทยปัจจุบัน เช่น ครุบา (เหนือ) อดทน (เหนือ) แปดเปื้อน

(อีสาน)

2. คำไทยกับคำต่างประเทศซ้อนกัน มีหลายแบบ ดังนี้

ก. คำไทยกับคำบาลีสันสกฤต เช่น สร้างสรรค์ รูปร่าง ชากศพ

ข. คำไทยกับคำเขมร เช่น ฉับไว ยกเลิก เล่าเรียน

ค. คำไทยกับคำจีน เช่น ห้างร้าน หุ้นส่วน กักตุน

3. คำต่างประเทศซ้อนกับคำต่างประเทศ มีหลายแบบ ดังนี้

ก. คำบาลีสันสกฤตซ้อนกันเอง เช่น รูปภาพ ทรัพย์สินสมบัติ มิตรสหาย

ข. คำบาลีสันสกฤตกับคำเขมร เช่น

สงวนสนาน (สงวน ข. – สนาน ส.)

สุขสบาย (สุข ข. – สงบ ข.)

เสปียงอาหาร (เสปียง ข. – อาหาร ข.)

ค. คำเขมรซ้อนกันเอง เช่น สนุกสนาน เลิศเลอ เฉลิมฉลอง เสนีย์ วิลาวรรณ (2548)

กล่าวว่า คำซ้อนมีลักษณะ ดังนี้

1. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน ส่วนมากความหมายอยู่ที่คำมูลคำใดคำหนึ่งเพียงคำเดียว เช่น กัดกัน ความหมายอยู่ที่ กัดเนื้อตัว ความหมายอยู่ที่ ตัวหน้าตา ความหมายอยู่ที่ หน้า

2. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน โดยความหมายอยู่ที่คำมูลคำหน้าหรือคำหลังคำใดคำหนึ่ง เช่น รากฐาน ความหมายอยู่ที่ ราก หรือ ฐานบ้านเรือน ความหมายอยู่ที่ บ้าน หรือ เรือน

3. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน แต่คำหนึ่งเป็นคำภาษาถิ่น ความหมายอยู่ที่คำภาษากลางหรือภาษามาตรฐาน เช่น เสื่อสาด สาด เป็นภาษาถิ่น หมายถึง เสื่อทองคำ คำ เป็นภาษาถิ่น หมายถึง ทอง

4. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน แต่คำหนึ่งเป็นคำภาษาต่างประเทศ ความหมายอยู่ที่คำไทย เช่น สร้างสรรค์ สรรค์ เป็นคำภาษาสันสกฤต หมายถึง สร้างพงไพร ไพร เป็นภาษาเขมร หมายถึง พง

5. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายทำนองเดียวกัน มีความหมายใหม่กว้างกว่าคำมูลเดิมอาจมีสัมผัสระหว่างคำก็ได้ ฟีน้อง ไม่ได้หมายความว่าพี่กับน้อง แต่รวมถึงญาติทั้งหมด ลูกหลาน ไม่ได้หมายความว่าลูกกับหลาน แต่รวมถึงญาติทั้งหมด ข้าวปลา ไม่ได้หมายความว่าข้าวกับปลา แต่หมายถึงอาหารทั่วไป

6. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน เกิดความหมายใหม่แต่มีความหมายของคำมูลเดิมเช่นเดียวกับคำประสม ถากถาง หมายถึง พุดเสียดแทง ดูแล หมายถึง เอาใจใส่ เดือดร้อน หมายถึง เป็นทุกข์

7. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายทำนองเดียวกัน ความหมายอยู่ที่คำต้นกับคำท้าย ส่วนมากมีสัมผัสระหว่างคำ เช่น เคราะห์หามยามร้าย หมายถึง เคราะห์ร้าย ยากดีมีเงิน หมายถึง ยากจน

8. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน เกิดความหมายใหม่ ซึ่งเป็น ความหมายกว้าง เช่น สูงต่ำ หมายถึง ระดับความสูงของสิ่งต่าง ๆ มากน้อย หมายถึง ปริมาณของสิ่งต่าง ๆ ถูกแพง หมายถึง ราคา

สรุปได้ว่า คำซ้อนมีลักษณะที่เกิดจากการนำคำมูลที่มีความหมายเดียวกัน เป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันมาซ้อนกัน โดยความหมายของคำอยู่ ที่คำมูลคำหน้าหรือคำหลัง และคำมูล ที่นำมาซ้อนกันนั้น จะเป็นคำไทยกลาง คำภาษาถิ่นหรือเป็นคำภาษาต่างประเทศก็ได้

4.3.4 หน้าที่ของคำซ้อน

เปรมจิต ชนะวงศ์ (2538) กล่าวว่า คำซ้อนมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ ดังนี้

1. ใช้เป็นคำนาม โดยเป็นประธานหรือกรรมของประโยค เช่น คำซ้อน ประโยค ถ้วยชาม ถ้วยชามกับให้เรียบร้อยนะ ถนนหนทาง อย่าไปเลยถนนหนทางลำบาก ทรัพย์สิน พอของเขามีทรัพย์สินมากมาย

2. ใช้เป็นคำกริยา ทำหน้าที่กริยาของประโยค เช่น คำซ้อน ประโยค ชัดขวาง เขาจะชัดขวางเต็มที่ แน่ คั่นคว่า ฉันต้องคั่นคว่าดูก่อนคำซ้อน ประโยคเปิดเผย เขาเปิดเผยความจริงหมดแล้ว ผิดหูผิดตา วันนี้เขาผิดหูผิดตาไปนะ ลืมตาอ้าปาก สักวันเขาคงลืมตาอ้าปากได้

3. ใช้เป็นคำขยาย ซึ่งส่วนใหญ่จะขยายคำนาม คำซ้อน ประโยคใกล้ชิด คนใกล้ชิดของเขาส่วนใหญ่เป็นคนไม่ดีเผด็จรอน เธอได้ตอบด้วยถ้อยคำเผด็จรอนแรงดวน วันนี้มีเรื่องแรงดวนไหม

สรุปได้ว่า คำซ้อนมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ ดังนี้ เป็นคำนามโดยเป็นประธานหรือกรรมของประโยคเป็นคำกริยา ทำหน้าที่กริยาของประโยคและเป็นคำขยายซึ่งส่วนใหญ่จะขยายนาม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

3.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) ตามขั้นตอนดังนี้

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียน 359 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1/3 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 41 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3.2.2 ตัวแปรที่ศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่การเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย
2. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วย

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้
2. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์คาเบรียล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ในคำอธิบายของหลักสูตรเพื่อเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้
4. สร้างตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ
5. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ
6. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ ความถูกต้อง ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วเลือกแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดคือ 0.62 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อสูงสุดคือ 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยคือ 0.93 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 0.50 ที่ตั้งไว้
7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ในด้านเนื้อหาภาษารูปเล่ม ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดตามเกณฑ์ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2541) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามความคิดเห็นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดคือ 0.64 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อสูงสุดคือ 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยคือ 0.86 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 0.50 ที่ตั้งไว้

4. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยได้เนนการทดลองดังนี้

1. ก่อนการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แล้วตรวจให้คะแนน

2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการสร้างคำในภาษาไทยควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวม 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 8 ชั่วโมง รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. หลังทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน แต่สลับข้อแล้วตรวจให้คะแนน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติสรุปเป็นผลการทดลองและทดสอบสมมติฐานตามลำดับ ดังนี้

1. นำผลคะแนนสอบหลังบทเรียนในแต่ละหน่วยและคะแนนสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปตามเกณฑ์ E1/E2

2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทดสอบ t – test Dependent

3. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำ ในภาษาไทย ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีวัตถุประสงค์ คือ 1) พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ให้มีประสิทธิภาพ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปและ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยใช้สูตร E1 / E2 ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

การทดสอบ	จำนวน (นักเรียน)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน (กระบวนการ)	41	60	54.81	3.42	91.33
หลังเรียน (ผลลัพธ์)	41	40	35.32	3.08	88.41

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบระหว่างเรียนได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 54.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.42 และค่าประสิทธิภาพของบทเรียน (E1) เท่ากับ 91.33 คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.08 และได้ค่าประสิทธิภาพของบทเรียน (E2) เท่ากับ 88.41 จึงสรุปได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 91.33/88.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียน ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

ประเมินผล	จำนวน (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	t	df	p
ก่อนเรียน	41	40	29.02	5.31	9.96*	45	0.00
หลังเรียน	41	40	35.36	3.02			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 8 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 29.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 5.31 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.02 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

ตารางที่ 3 คะแนนความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 41 คน ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

รายการที่ประเมิน	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. มีความสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรม ในช่วงเวลาที่เรียน	3.82	0.61	มาก	13
2. ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข	4.12	0.53	มาก	8
3. รู้สึกภูมิใจมากเมื่อตอบคำถามได้ถูกต้อง	4.62	0.52	มากที่สุด	1
4. พอใจที่สามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง	4.29	0.71	มาก	4
5. ได้ฝึกทักษะด้านการอ่านและเขียนอย่างมั่นใจ	4.16	0.66	มาก	6
ค่าเฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	0.60	มาก	(2)
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้				
6. ในการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปน่าสนใจมาก	4.10	0.60	มาก	9
7. การเรียนรู้ที่ละน้อยทำให้เข้าใจได้ดีและไม่เบื่อหน่าย	4.33	0.74	มาก	3
8. ภูมิใจที่ได้เรียนบทเรียนสำเร็จรูป	4.16	0.63	มาก	6
9. บทเรียนสำเร็จรูปทำให้ประสบผลสำเร็จได้ดี	4.27	0.61	มาก	5
ค่าเฉลี่ยด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	4.21	0.64	มาก	(1)
ด้านการวัดและประเมินผล				
10. ฉันมีโอกาสดำเนินการตามผลคะแนนของแบบฝึกหัดของฉัน ทันที	4.49	0.58	มากที่สุด	2
11. คุณครูมีวิธีทดสอบที่น่าสนใจ	4.02	0.57	มาก	9
12. เมื่อมีการทดสอบท้ายบทเรียนฉันพอใจมาก	4.04	0.81	มาก	11
13. เมื่อตั้งใจเรียนคุณครูจะชมเชยเสมอ ๆ	4.14	0.73	มาก	11
ค่าเฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล	4.10	0.45	มาก	(3)
ระดับความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวม	4.18	0.34	มาก	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 9 พบว่านักเรียนมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ในภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 2 ข้อ

คือ ข้อ 3 ภูมิใจมากเมื่อตอบคำถามได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.58 ข้อ 10 ฉันมีโอกาสได้รับทราบผลคะแนน ของแบบฝึกหัดของฉันทันทีมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.58 และมีความเห็นระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7 การเรียนรู้ที่ ละน้อยทำให้เข้าใจได้ดีและไม่เบื่อหน่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.34 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 41 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รูปแบบ การวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest –Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย 2) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อและ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย จำนวน 13 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (Rating Scale)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เท่ากับ 91.33/88.41 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. คะแนนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.34

5.2 อภิปราย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล สามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูง โดยได้คะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 91.33/88.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80 แสดงให้เห็นว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความสามารถในการช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เหตุผลที่ทำให้บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพสูง เช่นนี้ เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกและการจัดเรียงเนื้อหาการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม รวมถึงการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน คู่มือครู และเอกสารเกี่ยวกับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งทุกขั้นตอนมีการวางแผนอย่างรอบคอบและมีการประยุกต์ใช้แนวคิดตามที่บุญชม ศรีสะอาด (2541) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปว่า ขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุดคือการศึกษาคำและทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหาที่ต้องการสอนและวิธีการจัดระเบียบเนื้อหานั้นให้เหมาะสม การพัฒนาเนื้อหาบทเรียนจึงไม่เพียงแต่คำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาที่จะสอนเท่านั้น แต่ยังต้องคำนึงถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้บทเรียนสำเร็จรูปสามารถตอบสนองต่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2543) ได้เน้นย้ำถึงหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป โดยผู้สร้างจะต้องเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสอน และนำเนื้อหานั้นมาจัดระเบียบให้เป็นลำดับขั้นที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นนั้นต้องผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น เนื้อหาภาษา และรูปแบบการนำเสนอ ก่อนนำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น บทเรียนสำเร็จรูปจะต้องถูกออกแบบให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับ โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและทราบผลการเรียนรู้ทันที ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน สิ่งนี้ สอดคล้องกับที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520) กล่าวถึงบทเรียนแบบโปรแกรม ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ รวมถึงการทำแบบฝึกหัดที่ช่วยให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความสนใจและความสามารถของตนเอง ทิศนา ขัมมณี (2543) ยังได้กล่าวถึงบทเรียนโปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นกระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในเวลาที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองได้ทันที ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการศึกษาตามความสามารถและความสนใจส่วนตัว นอกจากนี้

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปยังต้องผ่านการทดลองใช้งานกับนักเรียนจำนวนต่าง ๆ โดยเริ่มจากการทดสอบในระดับบุคคลแล้วปรับปรุงข้อบกพร่อง ก่อนจะทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนขนาดเล็ก และจากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างใหญ่ การพัฒนานี้ช่วยให้บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพในการช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ดีขึ้นสำหรับนักเรียน การวิจัยหลาย ๆ งานที่กล่าวถึงบทเรียนสำเร็จรูป เช่น ผลการศึกษาโดย ชุตติกาญจน์ แยกโคกสูง (2547) และ ปฎิมา เพียรเพชร (2548) ได้แสดงให้เห็นว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้นได้จริง เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปนั้นได้รับการออกแบบและปรับปรุงอย่างมีระเบียบตามหลักวิชาการ ทำให้มีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปยังเป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้การประเมินผลผ่านแบบทดสอบหลังเรียน ยังช่วยให้นักเรียนสามารถทราบผลคะแนนและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาและวิจัยต่าง ๆ การใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีผลดีในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย และยังตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพสูง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาในครั้งต่อไป จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการอธิบายวิธีการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปในหน่วยที่ 1 มากกว่าปกติ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและวิธีการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เรียนเข้าใจและคุ้นเคยกับกระบวนการเรียนแล้ว การเรียนในหน่วยต่อไปจะสามารถดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอแนะนำให้ผู้สอนพิจารณากำหนดเวลาเพิ่มเติมในการอธิบายในหน่วยที่ 1 เพื่อให้การเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเกิดขึ้นได้อย่างราบรื่นและเข้าใจได้ดีขึ้นจากนักเรียนทุกคน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการสอนหลักภาษาไทย ในเนื้อหา อื่น ๆ ต่างออกไป เช่น เรื่องคำภาษาบาลี – สันสกฤต ในภาษาไทย เป็นต้น

2. ควรมีการเปรียบเทียบวิธีสอนโดยการให้บทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อศึกษาว่าวิธีสอนใดที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. นำทฤษฎีการเรียนรู้มาปรับใช้ สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นแนวทางในด้านของกระบวนการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์
สภาลาดพร้าว, 2545.
- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชย์สำราญราษฎร์, 2544.
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย, 2551.
- กลยา หวังปัญญา. “การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร.” สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- กาญจนา นาคสกุล. “การจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาภาษาไทย.” วารสารราชบัณฑิตยสถาน. 29,
(ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2547)
- กาชัย ทองหล่อ. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2540.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **บันทึกการเสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานกระแสพระราชดำริ เรื่อง
ปัญหาการใช้คำไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ชุมนุมภาษาไทยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชุดิภาญจน์ แยกโคกสูง. “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำราชาศัพท์ ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2547.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพและคณะ. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ภาษาไทย ม.1 ช่วงชั้นที่ 3**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.
- ทิตนา แหมมณี. **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. **การสร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- นิตยา ผูกเกษร. “การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ นนทบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

บุญเกิดควรหาเวช. **นวัตกรรมทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2530.

บุญชม ศรีสะอาด. **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2541.

ปรีชา ทิชนพงศ์. **ลักษณะภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ประเสริฐการพิมพ์, 2522.

เปรมจิต ชนวงษ์. **หลักภาษาไทย**. นครศรีธรรมราช : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ สถาบันราชภัฏ
นครศรีธรรมราช, 2538.

พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ภาษาไทย ม.3 ช่วงชั้นที่ 3**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2547.

วันเพ็ญ เทพโสภา. **หลักภาษาไทย ฉบับนักเรียน – นักศึกษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา , 2547.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. **เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506711 สัมมนาหลักสูตรและการสอนวิชา
ภาษาไทย**. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2545.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. **สอบภาษาไทยง่ายนิดเดียว**. กรุงเทพฯ : อักษรไทย , 2544.

สุรพงษ์ นนทิก. **“การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์เรื่องคุณค่าพหุภาษาชาติ
แม่ศรี เรือนและเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว.”** วิทยานิพนธ์ปริ ญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. 21 **วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์,
2545.

เสนีย์ วิลาวรรณ. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานพัฒนาทักษะภาษา ม.3 เล่ม 5**. กรุงเทพฯ : วัฒนา
พานิช, 2548.

ศศิธร เวียงวะลัย. **“การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง.”** สารนิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2551

อำภัพันธ์ ฉานินทร์ธราธาร. **“ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องขุนช้าง – ขุนแผน ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและการสอนปกติ.”** วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2542.